

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Sempre hem tingut raó i homes per a defensar-la.

A més d'això, ara tenim armament, i demà EN TINDREM MÉS.

No podem perdre!!

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Plaça de Sant Jaume, 11

València, 1938

ANY III

Mataró dimecres 16 març 1938

NUM. 513

NUMERO SOLT: 1,5 CTS

SUBSCRIPCIÓ: 2,50 PESSETES MES

ARA FA UN ANY

Algú ha dit que l'home és l'únic animal que ensopega dues vegades en la mateixa pedra. Els fets ens demostren la certesa de l'afirmació.

Ara fa un any, fracassats els feixistes en els seus repetits intents d'entrar a Madrid,—rosari de desfetes iniciades el 7 de novembre—estrellades les seves millors forces de xoc en el bloc de cer d'un Exèrcit Popular tot just incipient, provaren fortuna a l'Alcàrria. Al feixisme li convenia treure's l'espina de la seva impotència davant la vila heroica. Anunciada a so de tabals la presa de la capital d'Espanya a data fixa, refredat el cafè que Mola havia de prendre a la Puerta del Sol, embussades les trompetes i els clarins que havien de precedir el Franco triomfant a cavall d'una euga blanca, calia als venuts a les potències totalitàries assetjar Madrid al preu que fos i ensorrar aquells que feia mesos els feien paladejar el fel de la desfeta.

L'Estat Major rebel—fonètica italo-alemanya—assenyalà al *generalísimo* el pla d'operacions. «Avui Brihuega, demà Guadalajara, demà passat Alcalà i després Madrid». Dos i dos fan quatre, i tres, set. I per assegurar el cop—i justificar la presentació de factura impossible de saldar—Mussolini eboca les seves divisions motoritzades. I els seus tancs i bateries i morters i avions.

I, tal dit tal fet, començà l'ofensiva: «Avui Brihuega...» Però a Guadalajara no s'hi arribà. Prou el «duce» havia felicitat per endavant els valerosos *legionari* i havia promès que el seu pensament no s'apartaria un sol moment dels nous conquistadors d'Ibèria. Guadalajara fou inassequible.

I allò que havia de demostrar al món que el triomf del feixisme era qüestió de poques taules, es convertí—nou Caporetto—en la cursa de «cros» més espectacular que han contat les cròniques.

Tota una preparació meticulosa i espectacular fallida, l'Exèrcit Popular contraatacà i, no tan sols avançà quilòmetres i quilòmetres de terreny—en un sol dia en reconquistà trenta—, sinó que es féu amb un botí de guerra fabulós i amb un nombre de presoners importantíssim.

Allò era l'Exèrcit de la República que tot just treia el nas com a tal.

La batalla de l'Alcàrria fou una ensenyança per a molts. Avui, la legalitat i dignitat revolucionària d'Espanya tenen, gràcies a l'experiència recollida ara fa un any, un Exèrcit en condicions de plantar cara i de triturar l'enemic en un termini relativament breu.

D'un any ençà ha plogut molta metralla. El feixisme cercà la presa—fàcil per la incompetència dels de dalt i la desorganització dels de baix—de Màlaga, i després emprengué la batalla del Nord, el resultat fatal de la qual fins els orbs la preveien. I d'aquests èxits fàcils els facciosos en bastiren una literatura de potència bèl·lica, un edifici de solidesa a tota prova, una moral d'invencibilitat indiscutible.

Però l'Exèrcit lleial no desmaiava. I a mida que al seu darrera la reraguarda i el Govern posaven seny es creava una potència militar homogènia, trencant amb l'antic i desastrosos sistema dels petits exèrcits «pancho-villa».

I Pozoblanco, i Brunete, i Belchite, cada vegada amb

L'«ARA ES L'HORA, CATALANS!» vam recomençar-lo el 19 de juliol

Vivim uns moments d'evident gravetat. Tot Catalunya, tota l'Espanya lleial té els múscles en tensió i vibra amb un entusiasme magnífic per tal de barrar el pas a les tropes estrangeres que envaeixen el nostre sòl. Acció, disciplina, abnegació, silenci, coratge, sacrifici. Són aquestes les virtuts que exalten en el nostre poble la seva fe en la victòria. Ni un mot que pugui separar-nos, ni una acció que pugui revifar petites diferències esborrades damunt la causa comuna. Per damunt de tot, unitat increbantable i fraterna generositat.

Però hi ha lleure, encara, pel que es veu, a editorialistes nou-vinguts, per a calibrar, a través d'una literatura pedant—que després d'unes desafortunades provatures, creïem desterrada per sempre—l'aportació de Catalunya a la guerra. A aquestes altures? Sí, senyors. A aquestes altures.

L'editorialista nou-vingut ignora que aquest «Ara és l'hora, catalans!» el vam començar el 19 de juliol del 1936 i no s'ha interromput ni s'interromprà i el to amb què està escrit l'editorial que porta per títol unes paraules del nostre himne nacional, constitueix un greuge als catalans, que no

podem acceptar. Un to de reconvençió, de reny, d'afalac incomprensible, de paternalisme inacceptable, de crida—ara?—extemporània al nostre sentiment de catalans.

No. Els catalans no ens batem amb un senlit exclusivista. Els 250.000 catalans escampats per totes les terres ibèriques ens batem per les llibertats i per la independència de tots els pobles peninsulars. És que encara no se n'havia adonat el comentarista que ara ens surt amb l'esperó del nostre honor nacional, de la nostra parla, de la nostra cultura?

Nosaltres ja sabem el què ens hi va, com a catalans, en aquesta guerra. I ho sabem també les primeres setmanes de guerra, quan els fronts de combat estaven molts quilòmetres lluny de Catalunya. I perquè ho sabem ens batèrem a Madrid, a Pozoblanco, a l'Alcàrria i a les serrallades aragoneses.

L'hora dels catalans, repetim ho, no comença ara. Començà la matinalda del 19 de juliol i no s'ha interromput...

Llegiu **LLIBERTAT**

més força assentaren la creixença de les nostres glorioses unitats armades. I quan el feixisme preparava—igual que un any enrera—una altra ofensiva espectacular i espeterradora, l'Exèrcit de la República prengué la iniciativa i la batalla de Terol el consagrà definitivament. Dos mesos i mig d'operacions acusen un balanç terriblement desesperant per als facciosos.

Però Franco no cedeix. No pot cedir. No és sol a decidir en el seu troç d'Espanya italianitzada i controlada pels alemanys. I una nova ofensiva—abocant-ho tot—el feixisme l'ha de dur a terme. Com sigui i de la manera que sigui. Encara que hi deixi els caixals. El dia que els feixistes s'hagin de posar definitivament a la defensiva—al revés del que ens ha ocorregut a nosaltres—l'ensulciada de l'Espanya nacionalista serà vertical.

Potser ara ens trobem a una fase de l'atac desesperat dels enemics del poble. No han de córrer gaires dies per a saber-ho. Indiscutiblement, hi ha quelcom que ens permet creure-ho així.

Però ja ens serà perdonat que recordem les circumstàncies i fets de l'Alcàrria—ara fa un any—i que, amb tot i haver-se intensificat l'ajut exterior a Franco, diguem a plena veu que de l'Exèrcit lleial de l'Alcàrria al de Terol hi va una tal diferència que l'enemic és incapaç de superar-la. La diferència exacta perquè el feixisme, si es proposa donar ara el cop de força, s'esclafi en el seu entestament i sota el pes de les seves pròpies impotències.

EL LECTOR DIU...

Treballem per guerra

Es amb verdadera sorpresa i estupefacció que hem llegit l'article publicat en aquest diari, amb data 4 dels corrents, i sots el títol de «Acord encertat».

I no n'hi ha per menys, si hom té en compte que el company autor de l'article—el qual suposem un treballador com nosaltres—escriu sense fonament de causa i si sols amb el desig de mortificar, puix que basten tan sols un parell d'aclariments, per a demostrar com estan mancades de raó les seves afirmacions, les quals podem demostrar que no s'ajusten a la veritat.

Tanmateix hem de fer constar que l'acord pres per tots els treballadors de aquesta empresa, fou el de no treballar amb resultats gravosos per la col·lectivitat, agreujant encara més el problema les exigències que ens imposaren, al·legant conceptes equivocats, i arribant àdhuc a ésser insultats pel fet de no accedir a les pretensions dels que no opinaven com nosaltres.

També hem de remarcar que cridats a una reunió no ens fou possible fer-nos escoltar, per tal com fórem objecte d'un seguit de desconsideracions, veient-nos impossibilitats de exposar les nostres raons, les quals confiem de poder donar a conèixer en millor oportunitat.

Per tant, i com sigui que la verdadera democràcia consisteix en la lliure exposició de criteris, així com considerem molt respectable el de l'autor de l'article de referència—maldeament sigui francament tendencios—creiem que també deu ésser el nostre respectat, si més no, per un principi d'equitat i alta justícia, puix que d'altra manera, cauríem en la vergonya de un execrable despotisme.

I per si algú creu que divaguem, per tal de defugir la crítica que se'ns fa pel fet—segons l'incògnit autor—de no voler aportar la nostra col·laboració a la causa legítima del poble, només volem remarcar que aquesta casa ha treballat i segueix treballant per guerra, com així podem demostrar a tots els treballadors o companys del ram que, influenciats tal vegada per l'insidiós article, posin en dubte les nostres afirmacions.

Tots els treballadors de la casa «Narcís Jaumandreu E. C.»

Mataró Barcelona.

BOTELLES

buides, netes, es paguen les de XAROP - COGNAC - ANIS - ESTOMACAL 0'50 0'75 1'00 (litre)

a Rafael Casanova, 11 (Magatzem)

Llegiu **LLIBERTAT**

Dr. J. Barba Riera

Inspector Municipal de Sanitat — Metge de l'Hospital Clínic

ESPECIALISTA EN

GOLA - NAS - ORELLES

Visita: Dimarts, dijous i dissabtes, de 4 a 6 - Econòmica, de 6 a 8 Diumenges, de 9 a 12

FERMI GALAN, 419, 1^ara. (cantonada Lepant)

MATARO

Panorama mundial

Avui Austria, demà?

El que està passant no és un miracle. Hem vist i és trist haver-ho de recordar, que cap situació greu no l'hem poguda confiar als altres. No ens la haurien solucionada. El més lamentable del cas és que seguim atentament les protestes més o menys platòniques de les ambaixades, bo i esperant que un dia o altre es proposin a fer la feina nostra, els altres. L'emancipació dels obrers ha d'ésser obra dels obrers mateixos (Marx). Que no cansi el repetir ho.

Internacionalment cal que els obrers ho tinguin en compte. No es pot acceptar passivament que el feixisme atropelli els pobles i es vagi de cara a una nova edat mitjana. Cal que d'una vegada tothom es dongui compte de que estem en lluita a mort en contra del feixisme, que no es pot morir si no és matant. És precís deixar d'escoltar d'una vegada els cants de sirena de la diplomàcia i escoltem només la nostra única veu, aixecant el puny clos tots a l'hora amb energia per deixar lo caure amb la mateixa força damunt els fautors i còmplices.

Cal també que l'empresist fet a Roma per Chamberlain serveixi d'oli de resina per Mussolini i els seus; que així com a Ribbentrop en arribar a Aaglaterra el poble li digué que marxés, quan hi arribi Ciano, l'ambaixador de la mar, estripi a ell i la cartera del crim, ja que en aquesta hi hauran sols i exclusivament acords que afecten interessos de l'imperialisme anglès i italià, com són les qüestions de la Mediterrània, Mar Roig, posicions angleses d'Àfrica i Orient, i a propòsit del reconeixement de l'imperi italià per part d'Anglaterra (anexió d'Abissínia) plantejarà aquesta el problema del llac Tsana, i part del Nil Blau que passa per territori abissini, i el problema de la propaganda italiana a l'extrem Orient, etc.

Però no es parlarà de res que pugui significar un límit amb les ambicions del feixisme a Espanya, aquesta càrrega feixuga com pensa íntimament Chamberlain l'ha traspassada al famós comitè d'intervenció, creació del finat polític Eden perquè junt amb ell s'enterrí també políticament la seva obra i quedí d'una vegada legalitzat el crim d'Espanya igual que el d'Abissínia.

Chamberlain, per tant, es presenta com a representant ficici de la democràcia i venut al capitalisme internacional, és per tant un defractor del poble i com a tal ha d'ésser tractat.

Vitrina compro

pago bé

Raó: Administració de LLIBERTAT

Companys catalans:

¡Alerta!

Hem d'alegrar-nos de la unitat de les dues Centrals Sindicals U.G.T.-C.N.T. perquè, camarades, l'unitat fa la força o sinó les proves varem obtenir les en les jornades glorioses del 19 de juliol de l'any 36; que no existí cap diferència sindical ni política entre els que es llançaren al carrer per aixafar la sublevació militar i a l'ensems el feixisme criminal.

Ara que l'hem obtinguda en aquests moments difícils que vivim, fem-la ben forta que res, mai, ens pugui separar.

¡Alerta! Doncs hi ha certs rumors propalats per elements destacats que es diuen catalanistes i antifeixistes, que amb la seva «inconsciència», perquè suposo que no serà «mala fe» miren de fer una política de compromís i això, companys catalans, que estimem la Nostra Mare Pàtria, aquesta dolça Catalunya, no hi podem donar suport, ans al contrari, sense dubtes ni vacil·lacions, hem de barrar-los el pas, per ésser aquests destacats catalanistes agents al servei de Franco i del feixisme internacional o vividors d'aquesta guerra cruenta que està sostenint el proletariat no tant sols català sinó també l'espanyol, perquè, companys, Catalunya no seria lliure, si a la resta de Espanya vencés el feixisme, malgrat

CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA
CONYAC JULIO CÉSAR
de la casa xeressana
MORALES PARBIA
Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARO

La ignomínia que representa concertar un pacte d'aquesta naturalesa a espalles de la classe treballadora, i donant al mateix, formes secretes de publicitat, no representa res més que una complicitat descarada amb el feixisme.

El poble anglès no ha de tolerar tenir representants d'aquesta naturalesa; nosaltres al menys així ho esperem. No es pot perdre ni un moment més, cal organitzar la lluita sistemàtica, que ens portarà a la victòria.

Per tal efecte és precís formar un bloc compacte, fent un recompte dels efectius i reserves en què comptem. Espanya i Xina es defensen, A Austria el traïdor Dollfus estrangulà les forces vives del proletariat i ara ha hagut de sucumbir per la mateixa culpa Schuschnigg.

Però tenim encara intactes les forces del proletariat francès, anglès i rus, veritaderes reserves, que han d'estar disposades dintre de poc a rellevar nos de la lluita titànica que sostenim en contra del feixisme. El proletariat d'aquests tres països units junt amb nosaltres que ja tenim les armes a la mà, podem no tan sols parar les iniciatives del feixisme; podem fer més, aplastar-lo definitivament.

Les Internacionals Obreres tenen la paraula.

JOAQUIM VIDAL

tots els pactes i garanties que es poguessin fer o arranjar.

El perquè, ens ho demostra l'ex-nació austríaca, que malgrat la garantia convinguda en la famosa entrevista dels dos cancellers Hitler i Schuschnigg a Berchtesgaden, i el pacte de no agressió fa que temps tenien signat Austria i l'altre nació feixista Itàlia, solament ha servit per aixafar sota les boies del feixisme nazi, amb un passell militar, la independència austríaca, desapareixent d'aquesta forma tan senzilla, però cruel i vergonyosa per totes les democràcies del món, una nació del mapa.

I cas curiós, Austria, purament filofeixista però ensems catòlica, haurà, vulgues que no, de seguir les doctrines alemanyes, que no són principalment les catòliques, sinó adorar solament a un home, Hitler. ¿Què no passaria a Catalunya, sinó el mateix d'Austria?, malgrat tots els convenis i tractats que es poguessin fer amb els nostres invasors encarnats en la persona de Franco i encara tenint en contra del poble català vint mesos de cruenta guerra, amb sang vessada dels nostres germans i dels mateixos fills d'aquesta Nostra Terra, contra aquests exercits feixistes invasors.

Això seria una capitulació, i els caiguts, fills d'aquesta terra catalana, s'aixecarien amb crits de «traïdors», però Catalunya i amb ella els veritaders catalans, s'oposaran a aquesta follia, car sempre nobles en tots els compromisos contrets, els quals són lluitar fins l'últim moment per a aixafar el feix fins que no en quedí ni un en terra hispànica; sabrem desemmascarar tota intenció malèvola, sigui allà on sigui, d'aquests elements venuts al feixisme internacional.

Camarades catalans, tots alerta!

E. CATARINEU

Per 50 cèntims podeu fer un bon obsequi, amb

ILURENS

postre mataroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTISERIA BATET.

Informació local

DIETARI

El que s'hagi cregut que ara, precisament ara, vivim hores greus, gravíssimes, només mereix una sola contesta: ja ha tardat prou a assabentar se'n!

Hi ha una quantitat fantàstica de gent que amb una irresponsabilitat més aviat infantil juga a la guerra i a la revolució amb una actitud de xerinola. Gairebé tots, fins aquest moment no s'han adonat que hi havia guerra de debò, cosa que per altra part ja va constatar en els primers dies d'agost del 1936, aquell milicià de bona fe que va fer viatge d'anada i tornada amb els canons de l'expedició Mediano:

—Res, jo no m'ho hauria cregut mai! Semblava una guerra de debò!

***

Les hores greus, gravíssimes per nosaltres, varen començar aquella matinada del 13 de juliol de 1936

per allà les terres del Marroc i varen encendre tota la península.

El proselitisme i altres coses per l'estil han fet que alguns diaris no ho portessin fins ara. Què hi farem! Mai és prou tard, però, per rectificar.

La resta, creieu, amics, no té importància. Ho diem sincerament.

Guanyar i perdre batalles, només té la importància d'assegurar el final. Les anècdotes no compten gaire més.

**

El que té importància és el valor espiritual.

I aquí va una anècdota, vella ja, i força coneguda:

Era en vigílies de la batalla del Marne. Jofre, passava revista en una trinxera de les avançades. Un soldat, groc, tremolós, presentava armes.

—Has tingut por. Molta por, eh?— va dir-li Jofre endevinant l'aspecte que presentava el «poilu».

—Sí, general—contestà el soldat—molta por. Però he aguantat.

**

Però nosaltres oferim avui una altra anècdota, tan important almenys.

Vuit o deu soldats de l'Hospital Militar de Mataró, convalsents encara, han demanat l'alta per a marxar cap el front de combat.

Això és un resultat magnífic, que assegura la nostra Victòria. Aquesta moral fa més que cent discursos.

Heus ací, matoronins, el peiquè del nostre optimisme.

Peiquè la resta—allò que sempre és la resta—, ho ténim, fa moltes hores, al nostre poder.—A.

—Les restriccions que a la indústria ha imposat la manca de materials, fa que manquin forces articles d'ús domèstic. La Cartuja de Sevilla, però, encara segueix oferint als seus clients un bon assortit d'aquests articles necessaris per a la casa o per fer un present de bon gust.

Conselleria d'Assistència Social

QUADRE DE VISITES DEL DISPENSARI DE L'HOSPITAL MUNICIPAL

Director: Dr. Viladevall, Medicina general i cirurgia.

Sub Director: Dr. Campamar, Medicina general. (Visita dilluns, dimecres, divendres, de 10 a 11 matí).

Dr. Cabañes: Medicina i cirurgia generals i Obstetrícia. (Visita dimarts, dijous, dissabtes, de 6 a 7 tarda).

Dr. March: Malalties de la Infància. Visita dilluns, dimecres, divendres, a les 11 matí).

Dr. Gulx: Odontologia. (Visita dimarts, dissabtes, de 4 a 5 tarda).

Dr. Seix: Tisiòleg. (Visita dijous, a les 5 tarda).

Melge operador: Dr. Gubern.

Llevadora: Rosa Alfonso. — Visita els dijous de 6 a 7 tarda.

NOTA. — Per la visita precisa la prèvia autorització de la Conselleria que ha d'ésser sol·licitada amb la deguda antelació.

MANÇANILLA «LA MAJA»
XERES FINÍSSIM «PETRONIO»
MORALES PAREJA «XERES»
Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

Informació del dia

Barcelona

4 tarda

Comunicat oficial

EXÈRCIT DE L'EST. — L'enemic ha atacat amb intensitat al sector de Montaban, sense aconseguir avançar a causa de l'energica resistència de les nostres forces.

De la mateixa manera han estat rebutjats els intents d'avanç per la carretera d'Andorra-Alcorisa.

Al sector de Crevillent, els facciosos han ocupat Muela Alta.

L'aviació ha realitzat magníficament serveis de protecció, bombardeig i metrallament, els quals originaren dos combats. En el primer foren abatuts quatre «Flat» enemics, i en l'últim un altre aparell de la mateixa classe. Nosaltres hem perdut un avió de caça, el pilot del qual s'ha salvat llançant se'n paracaigudes.

EXÈRCIT D'ANDALUSIA. — Dilluns, una columna enemiga, el nucli principal de la qual era constituïda per set companyies de moros, atacà la cota 490, enclavada a la part oriental del nostre front. Una companyia de la 55 Brigada que defensava l'avançada, hagué de replegar-se davant la pressió de l'enemic; al qual auxiliaven artilleria, morters i quatre avions. A la línia principal de resistència, els facciosos foren continguts pel foc de les metralladores.

Després s'efectuà un contraatac i quedà novament a poder nostre l'avançada i la cota 490, la qual també fou recuperada.

L'enemic, que fugí, tingué moltes baixes. Nosaltres tinguérem 5 morts i 10 ferits.

Als altres exèrcits, sense novetat.

L'aviació del crim segueix fent víctimes innocents

Aquesta matinalada, a les 4:30, un hidro procedent de Palma de Mallorca, entrà per la vertical de Vinaroç i es dedicà primerament a metrallar la carretera entre l'esmentada població i Benicarló. Havent descobert un tren en marxa entre Vinaroç i Llídecona, l'hidro davallà per tal de metrallar-lo; però els trets de la defensa del tren el tocaren i l'abateren. L'aparell facciós, que anava tripulat per cinc alemanys, caigué incendiat a tres quilòmetres de Vinaroç, pels volts de la carretera de La Rapita.

A les 4:45, Tarragona fou objecte d'un bombardeig per l'aviació rebel; ha estat incendiat un vaixell que es trobava al port.

En l'incendi del vaixell anglès «Stanwell», s'han registrat dos morts i vuit ferits. Els morts i la majoria dels ferits són de nacionalitat anglesa. Entre les víctimes es troba l'observador danès del Comitè de No Intervenció que, en exercici de les seves funcions, romania en el vaixell i que ha estat greument ferit.

A més dels bombardeigs que queden registrats en els comunicats anteriors, l'aviació facciosa ha realitzat els següents:

A Tarragona, a les 19:30 d'ahir, metrallà el tren de viatgers de Lleida.

A Benicarló, a les 8:35 d'avui, i a Reus, a les 10:50.

A les 12:35, Castelló; a les 20:30 Tortosa i minuts més tard els pobles de L'Hospitalet i Cambrils.

Aquests bombardeigs segueixen causant víctimes i danys.

Ha mort l'observador del «Stanwell»

A la 1:40 d'aquesta matinalada ha mort, a conseqüència de les ferides rebudes a bord del vaixell anglès «Stanwell», durant el bombardeig dels avions alemanys a l'esmentat vaixell, l'agent observador del Comitè de No Intervenció, de nacionalitat danesa.

MORALES PAREJA — XERES

Demaneu sempre:

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA Morales Pareja

CONYAC JULIO CESAR

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

El President de la Generalitat

El senyor Companys ha treballat tot el matí a la residència, ocupant-se d'assumptes de tràmit. Després ha rebut la visita del President d'Euzkadi, senyor Aguirre, amb el que ha conferenciat llargament. Més tard ha rebut per separat els consellers Terradellas i PII Sunyer.—Fabra.

Desmentiment

Contra el que s'havia dit, el conseller d'Economia, Joan Comorera, no ha arribat a Barcelona.—Fabra.

Conferència

Aquest matí, el President del Parlament senyor Joan Casanovas, s'ha traslladat al Ministeri de Defensa Nacional, on ha conferenciat llargament amb el ministre senyor Indalecio Prieto.—Fabra.

A Governació

El conseller senyor Sbert no s'ha mogut del seu despatx, despatxant amb els caps de departament.

Més tard ha sostingut una llarga conferència amb el Comissari de Policia de Barcelona senyor Paulí Romero i el secretari general de la Comissaria senyor Escoda.

També ha rebut l'alcalde de Sallent.—Fabra.

Tribunal de Subsistències

Entre les causes diverses que s'han vist aquest matí en aquest tribunal, n'hi ha una contra Isidre Aguil·lar, per acaparador de tabac, en el qual se li varen ocupar 50 pots de 4:20 i ell fumava herbes. L'han condemnat a sis anys.—Fabra.

El Tribunal d'Espionatge

En el Tribunal d'Espionatge i Alta Traïció de Catalunya s'han vist les causes contra Francesc Bernaus Preixes i Tomàs Santia Ortells, els quals han estat condemnats a 30 i 20 anys d'internament.—Fabra.

D'un robatori

Temps enrera va desaparèixer una màquina d'escriure del Departament

de Finances. Fetes les recerques pertinents aquest matí ha estat delinqut un tal Josep Cabanes, en el domicili del qual, Via Durruti, s'hi ha trobat la màquina, junt amb altres, i una pistola automàtica.—Fabra.

COMPRO

Màquines d'escriure portàtils i d'oficina, màquines de sumar, de calcular i aparells multicopistes.

Raó: Argüelles, 34 Mataró.

Estranger

4 tarda

L'èxode de l'or

NOVA YORK. — Per primera vegada després de l'estabilització del patró or, arriba als EE. UU. un important carregament d'aquell metall procedent de Londres. Es tracta de dos milions 220.000 dòlars. Sembla que això serà el pròleg d'una gran quantitat de transaccions que van a fer-se procedents d'Europa.

Això permetrà que el govern prengui mesures encaminades a donar solució a una sèrie de problemes que això planteja.—Fabra.

El Bergonzoli, ferit

PARIS. — Els diaris d'avui recullen la notícia que ha publicat el diari de Roma «Il Popolo Romano» d'haver estat ferit en un combat del front de Aragó el general Bergonzoli que comanda a Espanya la divisió «Litorio». La ferida la va rebre a la cama dreta i la bala li va córrer fins a l'esquena. El general motejat per «Barba elèctrica» ha estat substituït pel general Fruzzi, també de l'Estat major italià. Fabra.

La tensió polaco-lituana

VARSOVIA. — Per ara no es parla de res que faci referència al rumor de l'últimàtum que el Govern polac havia d'enviar a Lituània, al menys fins que torni el ministre d'Afers Estrangers senyor Bec.

La premsa, no obstant, segueix incitant contra Lituània per la seva «intolerable provocació». Ahir el Govern va prohibir un míting contra Lituània que un grup d'estudiants havia organitzat.—Fabra.

El rearmament anglès

LONDRES. — En el curs del debat d'ahir passada a la Cambra dels Comuns, varen ésser demanades xifres sobre la producció actual dels tallers d'aviació.

El ministre del ram va dir que no creia oportú donar dades concretes, però que abans del març del 1939 hi ha el nombre d'avions que ha estat dit i que la producció, sense ésser el màxim, era tota la que calia i que en en quant a rapidesa, solidesa i demés, els avions anglesos no tenien res a envejar als que puguin construir qualsevol nació.

En general, hom estima que el govern està en vigílies de prendre importants acords que afecten tant a la

llibertat

òrgan oficial del consell municipal

Els herois soviètics al Pol Nord

IV

i el que han fet

Robert Peary fou el primer que arribà al Pol, l'any 1909. Es preparà per a aquest viatge durant vint-i-tres anys. L'any 1926 volaven sobre el Pol Amundsen i l'aviador americà Byrd. Dos anys després passaren en avió per les proximitats del Pol, els aviadors americans Wilkins i el seu company. Però, malgrat que el Pol estava ja descobert, la ciència no sabia res d'ell. Peary estigué en el Pol solament trenta hores, sense aconseguir ni tan sols la profunditat de l'Oceà. Els altres solament passaren per damunt.

Papanin i els seus companys han aixecat sobre el glaç un veritable Institut científic. Els primers treballs de l'estació han demostrat ja el valor de la seva activitat. Chirchov ha trobat sota el glaç i les algues fredes del Pol, una potent capa d'aigua tèbia de origen Atlàntic. Les algues caldeja- des pel sol de la Florida arriben fins el Pol. Nansen ha descobert que les algues de l'Atlàntic arriben a la conca Polar, però ningú coneixia el camí de l'aigua tèbia i la seva arribada al mateix Pol.

Tot interessava als hivernants: el temps, les lleis de la seva transfor-

mació, el moviment dels gels a l'Àrtic central, les corrents de l'Oceà Glacial, les particularitats de l'aigua del mar, la seva vida, els elements dels valors magnètics, la determinació de la força de gravitació en el pol, l'orientació astronòmica, el camí de les ones de ràdio i moltes, moltes altres coses. Totes aquestes observacions no tenen un interès abstracte, sinó que, a més de reforçar la ciència devien servir pràcticament per a la navegació, la meteorologia i la conquesta de l'Àrtic.

Per a això treballaren de quinze a setze hores diàries, sense dormir sovint. Malgrat tots els esforços, les condicions de la vida no eren brillants, sobretot durant la nit polar. Però mai no es queixaren, mai no perderen l'optimisme.

Cada trenta o quaranta milles verificaren la profunditat de l'Oceà i totes les observacions. Cal visitar l'Àrtic per a saber tot el temps que es perd en assolir un centímetre cúbic de la profunditat de l'aigua. Aquest treball no costa menys de vint-i-quatre hores. Però l'aigua assolida cal treballar-la, és a dir, determinar la seva salinitat i donar les seves característiques físico-químiques. I tot això en una tenda molt estreta. Nou

mesos, quatre vegades al dia, han fet el cicle complet de les observacions meteorològiques, que eren utilitzades per tots els Instituts meteorològics del món i han significat molt en els pronòstics del món. Major importància tingué el seu paper en la preparació i realització del vol transàrtic de Chkalov i Gromov.

La significació científica del treball dels quatre herois, és enorme. Contra les afirmacions anteriors, han establert que la profunditat de l'Oceà, sota el pol, és de més de 4.000 quilòmetres. Les seves observacions han establert les lleis del moviment dels glaços en la zona polar central. També, contra les afirmacions anteriors, han establert que no hi ha escassetat de vida a l'Àrtic central, perquè han vist ocells, foques i óssos. En la profunditat de l'aigua, la vida és més rica i diversa. Els observadors han vist la primavera biològica a l'aigua de l'Oceà. Chirchov ha observat àdhuc el «florir» del glaç. Es tracta d'una coloració especial del glaç per al desenvolupament de microorganismes.

Les sistemàtiques observacions meteorològiques han desmentit les teories anteriors sobre la constància del temps. Han establert que sobre el pol passen freqüentment ciclons d'una gran força que influeixen molt en el temps d'Europa, Asia i Amèrica.

S'han fet per primera vegada observacions magnètiques sobre la zona magnètica a la proximitat del Pol geogràfic i magnètic. Tots els savis esperen amb gran interès la publicació dels resultats de l'expedició. Papanin i Krenkel han dit la veritat en un dels telegrams: «El resultat de tot el nostre treball serà una descrip-

ció precisa de la part central de la zona polar.»

Malgrat tot això, els quatre han demostrat a tot el món les meravelloses qualitats de l'home soviètic, la seva abnegació davant el Partit, han donat un exemple de compliment del deure, de valor i d'optimisme. Han justificat completament la confiança del Partit i del poble soviètic, que els ha elegit Diputats al Consell Suprem.

(Uchakov. «Pravda», 22 2 38)

Compra i venda de finques rústiques i urbanes en la casa més acreditada de molts anys: CASA CALDAS. Col·locació de Capital sobre finques interès legal.

CASA CALDAS
Ronda Prim, 78 Mataró

Ajuntament de Mataró
Servei d'Assistència Social

Cupó dels Invàlids
Bon Cooperatiu

Es posa a coneixement del públic en general que en el sorteig efectuat a la Conselleria d'Assistència Social, corresponent al dia 15 de març del 1938, segons consta a l'acta a poder d'aquesta Conselleria, el premi de viatj-sina passatges ha correspost al

Número 177

El número corresponent, presentat amb tres pessetes, són els següents:

077-277 377 477 577 677-777-877-977.

Mataró, 15 de març del 1938.

IMPRESA MINERVA. — MATARÓ

Maquines d'Escriure

d'Ocasió i Reconstruïdes — Reparació i restauració de tota classe de màquines — Abonaments de neteja i conservació en servei a tot el Maresme

GENAR PARULL RENTER

Argüelles, 34

MATARÓ

Telèfon 362

IMPRESA MINERVA fa demostracions de màquines, reb encàrrecs per reparacions, etc., i disposa de tota classe de material per a Oficina moderna

política interior com a la posició general anglesa dintre la política internacional.

Es parla de cobrir les despeses extraordinàries que ocasionarà el rearme amb una aportació general del poble anglès i que en aquest sentit el Govern es dirigirà aviat als medis obrers.—Fabra.

La guerra xino-japonesa

HANKEL.—Va prenent moltes proporcions l'ofensiva de l'exèrcit xinès sobretot en el cantó esquerre del riu groc. Darrerament les tropes xineses han pres la ciutat de Tungai i importants posicions del sud-est i muntanyes de l'oest alguna de les quals és molt

important des del punt de vista estratègic.—Fabra.

La solidaritat anglesa

LONDRES.—Aquesta nit ha tingut lloc una manifestació pacífica en la qual han assistit diversos milers de persones. La manifestació ha desfilat davant l'ambaixada francesa cantant «La Marsellesa» i una comissió ha fet entrega a l'ambaixador d'unes conclusions en les quals fan constar la seva protesta per la intervenció germano-italiana a Espanya i encoratgen França a ajudar l'Espanya republicana fins a aconseguir que ho faci també Anglaterra.—Fabra.

DICCIONARI ENCICLOPÈDIC CATALÀ

EDICIÓ REDUÏDA

Contindrà un Vocabulari Castellà-Català
Formarà un volum d'unes 2.300 pàgines de
:: text, il·lustrat amb un miler de gravats ::
Es publica per quaderns setmanals al preu
:: : de 1'50 pessetes : ::

PUNT DE VENDA I SUBSCRIPCIÓ:

BOTIGA d'IMPRESA MINERVA

Barcelona, 13 - Telèfon 255

Anuncieu a LLIBERTAT